

דף סיכום בחינה

מזהה בחינה: 001000257564 מזהה סטודנט: 280148

שם קורס: מבוא למשפט עברי

מספר מבחן: 0001

מיקום התשובה שסומנה בטופס המקור	מיקום השאלה בטופס המקור	התשובה הנכונה	התשובה שסומנה	ציון	ניקוד מירבי	מספר שאלה בטופס בחינה ז'
1	1	1	1	3.00	3.00	1
4	2	1	4	0.00	3.00	2
1	3	1	1	3.00	3.00	3
1	4	1	1	3.00	3.00	4
1	5	1	1	3.00	3.00	5
1	6	1	1	3.00	3.00	6
1	7	1	1	3.00	3.00	7
2	8	1	2	0.00	3.00	8
1	9	1	1	3.00	3.00	9
1	10	1	1	3.00	3.00	10
1	11	1	1	3.00	3.00	11
1	12	1	1	3.00	3.00	12
1	13	1	1	3.00	3.00	13
1	14	1	1	3.00	3.00	14
1	15	1	1	3.00	3.00	15
1	16	1	1	3.00	3.00	16
1	17	1	1	3.00	3.00	17
1	18	1	1	3.00	3.00	18
1	19	1	1	3.00	3.00	19
4	20	1	4	0.00	3.00	20
-	21	-	-	15.00	15.00	21
-	22	-	-	12.00	12.00	22
-	23	-	-	12.00	12.00	23
-	24	-	-	1.00	1.00	24

כמות תשובות נכונות (עבור שאלות סגורות) : 17

ציון בחינה סופי : 91.00

מקרא צבעים

תשובה שגויה
שאלה שלא נענתה
שאלה מבוססת

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

מבוא למשפט עברי 9911101,02 תשפ"ב מועד א

- חומר עזר **אסור** בשימוש.
- שימו לב למגבלת המילים. המערכת לא תאפשר לכתוב מעבר למגבלה.
- **בשאלות הפתוחות - יש לנמק כל תשובה.** תשובה שאיננה מנומקת לא תזכה בניקוד.
- מקום בו יש יותר מדעה אחת או שהתשובה תלויה בשינויי נסיבות יש לציין את **כל** הדעות או הנסיבות.
- בחלק של שאלות רב ברירה – יש לבחור את התשובה **הנכונה ביותר.**
- בהצלחה!!!

נבחן האם יש תוקף הלכתי כלפי כל אחד מהסעיפים המוזכרים הנ"ל-

התנייה מראש כי הסכסוך ייפתר בבית הדין לממונות בעיר- כל עוד יש הסכמה בין שני הצדדים התנייה זאת מתקבלת. אם בית הדין דן על פי דין ההלכה ניתן לקבוע תנאי זה מראש. אם זה בית דין אשר דן דין זר, ישנם חכמים המתנגדים לקבוע מראש לדון בבית דין שאינו יהודי, מכיוון שמדובר באיסור.

ויתור מראש על טענה לשמיטת כספים- ניתן לעשות התנייה זאת כאשר סיכמו ביניהם, אך במקרה דנן ניתן לראות כי התנאי אינו ספציפי ומפורש ויכול להשתמע לכמה צדדים ולכן לא ניתן לקבלו ונפרשו בצמצום. הרי הוויתור פה הוא כללי לגבי שמיטת כספים ולא לגבי העסקה הספציפית הזאת.

חובה לשלם ריבית- זהו איסור לפי דין דאורייתא ולכן לא ניתן לקבל התניה שכזאת.

דינא דמלכותא דינא- שיעור הריבית של המדינה מוגבל ב- 20%. כעיקרון לפי הכלל של דינא דמלכותא דינא התנאי נוגד תקנה מדינית, ולפי הרשב"ם, ברגע שאתה מקבל עליוך את חוקי המלך אתה כפוף אליהם. אך במקרה זה אנחנו לא נתייחס לחוק המדינתי זה בגלל שהחוק עובר על איסור, ולכן, אינו מתיישב עם הכלל דינא דמלכותא דינא- תנאי זה בטל.

15

(21)

ניתן לראות לפי מקור זה כי ההבדל בין מלך לבין ה' הוא שבעת גזירת הגזירה- המלך מחיל אותה על האחרים וה' מחיל אותה על האחרים אך גם על עצמו. ניתן לראות דוגמא לכך שה' החיל על עצמו גזירות מסוימות בסיפור של תנורו של עכנאי. נזכיר, כי ה' ציווה להקשיב לפרשנויות חכמים וללכת לפי דעת הרוב שלהם.

התרחש ויכוח גדול בין חכמי בית הדין לבין ר' אליעזר לגבי טוהרו של תנור בעל כמה חוליות. לבסוף הרוב קבע כנגד דעתו של ר' אליעזר. ר' אליעזר ניסה לשכנעם באמצעות ראיות, באמצעות ניסים שמיימים (היפוכו של המים) ובאמצעות ניסים נוספים (נפילתו של קיר ועוצרו באמצע) וכאשר זה לא צלח אף קרא לבת קול שתעיד בעדו. הרבנים כעסו על אליעזר והחליטו לנדות אותו ולבטל את כל הקבילות שלו לגבי טמאה וטהרה. כתוצאה מכך, ה' החיל עליהם אסונות טבע שונים ודברים רעים שונים שקרו, עד שרבן גמליאל נהיה על הספינה שכמעט וטבעה, התפלל לה' ואמר לו כי הכל היה ענייני בשל ויכוח סביב הלכה. ה' מרגיע את הים, ואף אליהו הנביא אומר כי ה' קרא "ניצחוני בניי". כלומר, לפי הרב זילברג- ניתן לראות כי גם ה' מכופף לחוקיו שהוא עצמו חוקק, וכאשר החליט כי ההחלטה תהיה בידי החכמים, גם לו אסור להתערב.

ניתן לראות כי במקור זה ישנה מחלוקת בין מלאכי שרת, וה' בוחר להטיל את האחריות על החכמים בארץ על מנת שיכריעו מהי האמת לדעתם.

ישנו ויכוח בין החכמים השונים האם מחלוקת היא דבר חיובי או שלילי. התלמוד הירושלמי קובע כי המחלוקת יכולה ליצור תסכול רב אצל הלומד שכן לא יידע את הדבר הנכון לגבי ההלכה. מנגד, יש הטוענים כי שמיעת מספר דעות ששורשיהן משותף ולגיטימי, ולכן זה טוב ללמוד ממקורות שונים ומגוונים. במקור זה אנו יכולים לראות כי גם בשמיים יש מחלוקות בין המלאכים, דבר המדגיש לנו כי מחלוקת זה משהו שהגיוני שיקרה- אפילו בשמיים.

בנוסף, ניתן לראות כאן הסבר לגבי חובת הציות לתקנות חכמים. הרי, אם החכמים טועים, האם עדיין אנו מחוייבים לשמוע את דעתם? והאם בכלל חכמים טועים? ניתן לראות במקור של רבי סימון כי ה' השאיר את המחלוקת בידי החכמים שיכריעו בה, האם זה אומר שהחכמים אינם טועים או שמא הבחירה אמורה להיות לפי שכל אנושי?

לפי הרמבם, רש"י והמדרש בספר חובת הציות לחכמים היא מוחלטת! אין מצב כזה שחכמים יכולים לטעות ועלינו להקשיבם בצורה מלאה. לפי הרמב"ן- החכמים יכולים לטעות, אך נדיר מאוד שזה יקרה מכיוון שרוח הקודש מרחפת מעליהם ודואגת לכך שלא יטעו. הרן וספר החינוך (83) כותבים אם הדעה כי חכמים יכולים לטעות אך נדיר שיקרה. הרב משה פיינגשטיין וקצוות החושן טוענים כי ההחלטה צריכה להיעשות על ידי שכל אנושי! ולכן אין סיבה שיטעו מכיוון שה' הטיל בידיהם של החכמים את ההחלטה במחלוקת- ניתן לראות לפי המקור של רבי סימון "תעלה האמת מן הארץ".

1
(24)

שיהיה לכולנו בהצלחה!